

Skłon boczny oraz zgięcie–wyprost w stawie szczytowo-potylicznym

Przekrój czolowy przez kość potyliczną i kręgi C1–C3 widziany z przodu (**ryc. 23**) ukazuje, iż w trakcie **skłonu bocznego** nie dochodzi do przemieszczeń w **stawach szczytowo-obrotowych**. Mają one miejsce w połączeniu **między C2 i C3** oraz **między kością potyliczną i C1**. Zakres ruchu w stawie szczytowo-potylicznym jest niewielki, a samo przemieszczenie powierzchni stawowych przybiera formę **ślizgu kłykci potylicznych** w tę samą stronę, w którą odbywa się skłon boczny. Na **ryc. 23** zaprezentowano skłon boczny w lewo, w trakcie którego **lewy kłykiec potyliczny zbliża się do zęba**, jednak nie wchodzi z nim w bezpośredni kontakt, ponieważ zakres tego ruchu jest **kontrolowany przez torebkę stawową** oraz, w szczególności, **przez prawe więzadło skrzydłowe**. Skłon boczny pomiędzy kością potyliczną i C3 **może sięgać 8°**, z czego 5° przypada na staw pomiędzy C2–C3, a 3° na staw szczytowo-potyliczny.

Podczas ruchów zgięcia–wyprostu kości potylicznej w stosunku do kręgu szczytowego kłykcie potyliczne ślizgają się na bocznych częściach tego kręgu.

W trakcie zgięcia (ryc. 24) kłykcie potyliczne przemieszczają się ku tyłowi, a **łuska kości potylicznej oddala się** od tylnego łuku kręgu szczytowego (**czerwona strzałka**). Ruch

ten jest zawsze powiązany ze zgięciem w stawie szczytowo-obrotowym, podczas którego tylne łuki kręgów C1 i C2 oddalają się od siebie (**czerwona strzałka**), a łuk przedni C1 ślizga się ku dołowi na przedniej powierzchni stawowej zęba (**czerwona strzałka**). Zakres tego ruchu jest kontrolowany przez **napięcie torebek stawowych oraz grupy więzadeł tylnych** (tylnej błony szczytowo-potylicznej i więzadła karkowego).

Podczas wyprostu (ryc. 25) kłykcie potyliczne przemieszczają się ku przodowi. Kość potyliczna **zbliża się do tylnego łuku kręgu C1 (niebieska strzałka)**, a **sprężony wyprost w stawie szczytowo-obrotowym** powoduje również zmniejszenie odległości pomiędzy **łukami tylnymi kręgów C1 i C2 (niebieska strzałka)**. Przedni łuk kręgu szczytowego wykonuje na przedniej powierzchni stawowej zęba **ślizg dogłowy (niebieska strzałka)**. Zakres ruchu wyprostu jest ograniczany przez **kontakt trzech wymienionych elementów kostnych**. **Forsowny wyprost** powoduje uciśnięcie tylnego łuku kręgu szczytowego **pomiędzy kością potyliczną i C2**. Może dojść do jego **zmiążdżenia**. Całkowity zakres ruchów zgięcia–wyprostu w stawie szczytowo-potylicznym **wynosi 15°**.